

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ

Αθήνα, 11.03.2026

Α. πρωτ. 61089/28660



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΖΩΟΑΝΘΡΩΠΟΝΟΣΩΝ

Ταχ. Δ/νση: Βερανζέρου 46
Ταχ. Κωδ.: 104 38, Αθήνα
Πληροφορίες: Η. Φράγκου, Κ. Αλεξάκη
Τηλέφωνο: 210 5271616, 210 2125727
Δ/νση Ηλ. Ταχ.: ifragkou@minagric.gr,
kalexaki@minagric.gr

Προς: Αποδέκτες Πίνακα Διανομής

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: «Ορισμός της περιοχής διενέργειας του προγράμματος από αέρος αντιλυσσικού εμβολιασμού των κόκκινων αλεπούδων, για τα έτη 2026-2027, καθώς και καθορισμός των λεπτομερειών εφαρμογής της ενεργητικής επιτήρησης (πρόγραμμα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του εμβολιασμού)».

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Την υπ' αριθ. 331/10301/25.01.2013 Κοινή Υπουργική Απόφαση (Κ.Υ.Α.) των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με θέμα «Πρόγραμμα Επιτήρησης και Καταπολέμησης της Λύσσας στην Ελλάδα» (Β' 198), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με τις υπ' αριθ. 3941/120925/07.10.2013 Κ.Υ.Α. (Β' 2642) και 1049/41498/05.04.2016 Κ.Υ.Α. (Β' 1067).
2. Το π.δ. 97/08.09.2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 138), όπως ισχύει.
3. Την υπ' αριθ. 195469/18.07.2025 Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Διορισμός Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Υ.Ο.Δ.Δ. 890)
4. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/429 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9^{ης} Μαρτίου 2016 σχετικά με τις μεταδοτικές νόσους των ζώων και για την τροποποίηση και την κατάργηση ορισμένων πράξεων στον τομέα της υγείας των ζώων («νόμος για την υγεία των ζώων»).
5. Τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2020/689 της Επιτροπής της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2019 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/429 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους κανόνες για την επιτήρηση, τα προγράμματα εκρίζωσης και το καθεστώς απαλλαγμένου από νόσο για ορισμένες καταγεγραμμένες και αναδυόμενες νόσους.
6. Τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2021/620 της Επιτροπής της 15^{ης} Απριλίου 2021 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/429 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την έγκριση του καθεστώτος απαλλαγμένου από νόσο και του καθεστώτος μη εμβολιασμού ορισμένων κρατών μελών ή ζωνών ή διαμερισμάτων τους, όσον αφορά ορισμένες καταγεγραμμένες νόσους και την έγκριση προγραμμάτων εκρίζωσης των εν λόγω καταγεγραμμένων νόσων.
7. Την από 08.08.2024 δήλωση του καθεστώτος απαλλαγής της χώρας μας από τη λύσσα στον

Παγκόσμιο Οργανισμό για την Υγεία των Ζώων (*World Organisation for Animal Health, W.O.A.H.*) και τη δημοσίευση αυτής στην επίσημη ιστοσελίδα του την 4^η Οκτωβρίου 2024.

8. Το υπ' αριθ. πρωτ. 2/79711/ΔΠΓΚ/19.11.2019 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους «Ένταξη στο ΠΔΕ συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΥΠ.Α.Α.Τ.».
9. Την από 09.12.2019 ορθή επανάληψη του υπ' αριθ. 126668/06.12.2019 εγγράφου της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ένταξη στο ΠΔΕ του υπόλοιπου μέρους του συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος της Εξυγίανσης του Ζωικού Κεφαλαίου της Χώρας».
10. Την υπ' αριθ. 1363 Απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων με αριθ. πρωτ. 44405/12.05.2023.
11. Την υπ' αριθ. (2025) 1326775/19.02.2025 «Συμφωνία Επιχορήγησης: Έργο 101195282 - Ελληνικά Κτηνιατρικά Προγράμματα 2025-2027».
12. Το γεγονός ότι οι δαπάνες για την εφαρμογή του προγράμματος από αέρος εμβολιασμού των κόκκινων αλεπούδων έναντι του ιού της λύσσας και της αξιολόγησης της αποτελεσματικότητάς του, βαρύνουν τις πιστώσεις της ΣΑΕ 082/2 του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Υπ.Α.Α.Τ.), με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
13. Την από 09.03.2026 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπ.Α.Α.Τ.,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Άρθρο 1

Σκοπός και διάρκεια του προγράμματος

1. Με την παρούσα Απόφαση, εγκρίνεται η εφαρμογή του προγράμματος αντιλυσσικού εμβολιασμού των ζώων της εγχώριας άγριας πανίδας (κόκκινες αλεπούδες) με από αέρος ρίψεις εμβολίων-δολωμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 1, παρ. β της με αριθ. 331/10301/25.01.2013 Κ.Υ.Α. (Β' 198), για τη διετία 2026-2027.
2. Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού, εφαρμόζονται δύο (2) εμβολιαστικές εκστρατείες ετησίως, μία (1) την άνοιξη, κατά το διάστημα μεταξύ Απριλίου-Μαΐου και μία (1) το φθινόπωρο, κατά το διάστημα Οκτωβρίου-Νοεμβρίου.
3. Σκοπός του προγράμματος είναι: α) η προάσπιση της Δημόσιας Υγείας και της Υγείας των Ζώων από το νόσημα, β) η εξασφάλιση της ανοσοποίησης των ζώων της άγριας πανίδας, γ) η διασφάλιση της εκρίζωσης της λύσσας στα ζώα, σε όλη την επικράτεια, δ) η επιζωοτιολογική επιτήρηση και ο έλεγχος της λύσσας στους πληθυσμούς των ζώων της άγριας πανίδας (κόκκινες αλεπούδες), που αποτελούν τον ειδικό στοχευόμενο πληθυσμό, ως ζώα που λειτουργούν ως δεξαμενή του ιού στη χώρα, ε) η επιζωοτιολογική επιτήρηση και ο έλεγχος της λύσσας σε πληθυσμούς άλλων θηλαστικών ζώων, που ανήκουν στο γενικότερο στοχευόμενο πληθυσμό και στ) η διατήρηση του καθεστώτος απαλλαγής από τη λύσσα στη χώρα.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του προγράμματος, ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 4 του υπ' αριθ. 2016/429 Κανονισμού (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 2020/689 Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) της Επιτροπής, καθώς και οι ορισμοί του άρθρου 2 της υπ' αριθ. 331/10301/25.01.2013 Κ.Υ.Α. (Β' 198), όπως ισχύει.

Άρθρο 3

Φορείς – Αρμοδιότητες

Οι υπεύθυνοι φορείς και οι αρμοδιότητές τους για την εφαρμογή του προγράμματος καθορίζονται στο άρθρο 3, της υπ' αριθ. 331/10301/25.01.2013 Κ.Υ.Α. (Β' 198), όπως ισχύει.

Άρθρο 4**Ορισμός της περιοχής διενέργειας του προγράμματος εμβολιασμού και λεπτομέρειες της εφαρμογής του**

1. Η περιοχή διενέργειας του προγράμματος, για τα έτη 2026 και 2027, ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 1, παρ. ε της υπ' αριθ. 331/10301/25.01.2013 Κ.Υ.Α. (Β' 198).
2. Οι δια του στόματος εμβολιασμοί των κόκκινων αλεπούδων έναντι του ιού της λύσσας, κατά τα έτη 2026-2027, αφορούν στις περιοχές των Περιφερειακών Ενοτήτων (Π.Ε.) της χώρας που απεικονίζονται στον Πίνακα 1 του Παραρτήματος Α' της παρούσας. Πιο συγκεκριμένα, καλύπτονται οι ακόλουθες Π.Ε.: Έβρου (πλην Σαμοθράκης), Ροδόπης, Ξάνθης, Δράμας, Καβάλας (τμήμα αυτής), Σερρών (τμήμα αυτής), Κιλκίς, Θεσσαλονίκης (τμήμα αυτής), Πέλλας, Ημαθίας (τμήμα αυτής), Φλώρινας, Καστοριάς, Κοζάνης (τμήμα αυτής), Γρεβενών (τμήμα αυτής), Ιωαννίνων (τμήμα αυτής), Θεσπρωτίας και Πρέβεζας (τμήμα αυτής). Η συνολική έκταση εμβολιαστικής κάλυψης εκτιμάται ότι θα είναι περίπου 30.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα (km²) ανά εκστρατεία, εξαιρουμένων των περιοχών που αφορούν σε υδάτινες επιφάνειες, ποταμούς, εθνικό και επαρχιακό δίκτυο, αστικές περιοχές και οικισμούς.
3. Ο εμβολιασμός των ζώων-στόχων διενεργείται με την από αέρος ρίψη δολωμάτων-εμβολίων κατά της λύσσας. Η πυκνότητα ρίψης αυτών ορίζεται κατά μέσο όρο στα 22-25 δολώματα, με κατώτατο αποδεκτό όριο τα 20 εμβόλια-δολώματα, ανά km² επιφάνειας.
4. Οι από αέρος ρίψεις εμβολίων-δολωμάτων δεν εφαρμόζονται σε κατοικημένες αστικές και περιαστικές περιοχές, μεγάλα οδικά δίκτυα και λίμνες. Αναλυτικά, τα στοιχεία με τα όρια των περιοχών του έργου περιλαμβάνονται στον Χάρτη 1 του Παραρτήματος Α' της παρούσας.
5. Κατά τη διάρκεια της εμβολιαστικής εκστρατείας, ασκείται εποπτεία του προγράμματος σε καθημερινή βάση από υπάλληλο του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων (Δ.Υ.Ζ.) της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής και από υπάλληλο του Τμήματος Τοπογραφικής της Γενικής Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπ.Α.Α.Τ. Οι οικείες κτηνιατρικές αρχές των περιοχών εμβολιασμού ή των περιοχών, όπου εδρεύουν οι αερολέσχες εκκίνησης των αεροσκαφών, συνδράμουν υποχρεωτικά στη διαδικασία εποπτείας, σε τοπικό επίπεδο.

Άρθρο 5**Καθορισμός των λεπτομερειών εφαρμογής της ενεργητικής επιτήρησης (αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του εμβολιασμού)**

1. Για τον έλεγχο και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του εμβολιασμού και της επιτυχούς ανοσοποίησης των ζώων-στόχων, ξεκινά ένα (1) μήνα μετά το πέρας του εμβολιασμού, «ενεργητική επιτήρηση» ανά Π.Ε. της περιοχής εμβολιασμού, η οποία βασίζεται στην θανάτωση και εργαστηριακή εξέταση ενός αριθμού κόκκινων αλεπούδων. Ο αριθμός αυτός καθορίζεται βάσει επιδημιολογικών μελετών και αντιστοιχεί σε τέσσερις αλεπούδες ανά εκατό τετραγωνικά χιλιόμετρα ετησίως (4 αλεπούδες/100km²/έτος), στην περιοχή εφαρμογής του εμβολιαστικού προγράμματος.
2. Η συλλογή των ζώων-δειγμάτων στο πλαίσιο της ενεργητικής επιτήρησης (αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του εμβολιασμού) πραγματοποιείται από τα συνεργεία δίωξης των δασικών υπηρεσιών των αποκεντρωμένων διοικήσεων. Η διαδικασία τελείται υπό τις διατάξεις του Δασικού Κώδικα, της υπ' αριθ. 331/10301/25.01.2013 Κ.Υ.Α. (Β' 198), όπως ισχύει και της υπ' αριθ. 127724/784/06.03.2013 εγκυκλίου της Ειδικής Γραμματείας Δασών, με αυστηρή τήρηση των προβλεπόμενων μέτρων βιοασφάλειας (γάντια, φόρμες κ.λπ.).
3. Ο απαιτούμενος αριθμός των ζώων που πρέπει να εξετασθούν, μετά την ολοκλήρωση του εμβολιασμού, καθορίζεται, για τα έτη 2026-2027, με εγκύκλιο του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων της Δ.Υ.Ζ. ανά Π.Ε. Η γεωγραφική κατανομή των δειγμάτων-ζώων, που συλλέγονται στο πλαίσιο της ενεργητικής επιτήρησης του προγράμματος, ανά 100 km² επιφάνειας, πρέπει να είναι ομοιόμορφη και να καλύπτει όλη την έκταση των Π.Ε., ώστε να αποφεύγεται η συγκέντρωση δειγμάτων από ταυτόσημα ή όμορα σημεία.
4. Κατά παρέκκλιση, η αιμοληψία δύναται να διενεργείται και από φύλακες θήρας, κατόπιν κατάλληλης ενημέρωσης/εκπαίδευσης από κτηνιάτρους των αρμόδιων κτηνιατρικών υπηρεσιών των Π.Ε. ή από άλλους φορείς και σε συνεργασία, όπου απαιτείται, με τις/τους κτηνιάτρους της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής υπηρεσίας.

5. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του εμβολιασμού, οι αρμόδιοι κτηνίατροι που λαμβάνουν τα απαραίτητα δείγματα από τα ζώα, θα ενημερώνονται εγκαίρως τηλεφωνικά, τουλάχιστον από την προηγούμενη ημέρα για την ακριβή ημέρα και ώρα εξόδου του συνεργείου, προκειμένου να διασφαλίζεται η ετοιμότητα για τη διενέργεια δειγματοληψιών αίματος και κεφαλής των θανατωμένων ζώων. Οι αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές οφείλουν να υποδείξουν στις κατά τόπους δασικές υπηρεσίες και θηροφύλακες, τους χώρους προσκόμισης των θηρευμένων ζώων, όπου η αιμοληψία και η αποκοπή της κεφαλής θα διενεργούνται από τον κτηνίατρο της αρμόδιας κτηνιατρικής υπηρεσίας της περιοχής, σύμφωνα με τις οδηγίες και τα μέτρα βιοασφάλειας των Παραρτημάτων της υπ' αριθ. 331/10301/25.01.2013 Κ.Υ.Α. (Β' 198), όπως ισχύει.

6. Τα δείγματα (αίμα και κεφαλές ζώων) αποστέλλονται άμεσα, στο Τμήμα Μοριακής Διαγνωστικής, Αφθώδη Πυρετού, Ιολογικών, Ρικετσιακών και Εξωτικών Νοσημάτων, Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών της Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής του Υπ.Α.Α.Τ., που αποτελεί το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Λύσσα (Ε.Ε.Α.Λ.) στα ζώα. Η αποστολή τους εκτελείται μέσω υπηρεσίας ταχυμεταφοράς, με την ενδεδειγμένη συσκευασία, συνοδευόμενα από τα προβλεπόμενα έγγραφα (Παράρτημα Β').

7. Η συλλογή αίματος πραγματοποιείται με αιμοληψία από την καρδιά, το συντομότερο δυνατόν μετά τη θανάτωση του ζώου. Η διαδικασία εκτελείται αποκλειστικά από άτομα που έχουν εμβολιασθεί έναντι του ιού της λύσσας. Η ελάχιστη απαιτούμενη ποσότητα ορίζεται στα πέντε (5) ml αίματος, η δε συλλογή του γίνεται σε φιαλίδια χωρίς αντιπηκτικό. Τα εν λόγω δείγματα τοποθετούνται άμεσα υπό ψύξη, όπου και φυλάσσονται έως και την αποστολή τους στο εργαστήριο. Η σήμανση των δειγμάτων (κωδικός δείγματος, ημερομηνία θανάτωσης) πρέπει να είναι ευκρινής. Για την αποφυγή της αιμόλυσης, συνιστάται να προηγείται η φυγοκέντρηση των δειγμάτων και ο διαχωρισμός του ορού.

8. Σε περίπτωση που δεν είναι εφικτή η άμεση μεταφορά των δειγμάτων αίματος στο Ε.Ε.Α.Λ., προκειμένου να αποφευχθεί πιθανή αιμόλυσή τους, αυτά θα αποστέλλονται στα πλησιέστερα Κτηνιατρικά Εργαστήρια του Υπ.Α.Α.Τ. Εκεί διενεργείται φυγοκέντρηση και απομόνωση του ορού, ο οποίος τοποθετείται σε ειδικούς περιέκτες, χωρητικότητας 1.500ml (τύπου *erpendorf*) που φυλάσσονται υπό κατάψυξη (-20°C). Τα δείγματα ορού αποστέλλονται στο Ε.Ε.Α.Λ. συγκεντρωτικά, σε εβδομαδιαία βάση, μέσω υπηρεσίας ταχυμεταφοράς, συνοδευόμενα από τα αντίστοιχα έγγραφα (Παράρτημα Β').

9. Σε περίπτωση αδυναμίας συλλογής αίματος από την καρδιά του ζώου, η/ο δειγματολήπτης κτηνίατρος δύναται να εμποτίζει ειδικό διηθητικό χαρτί με αίμα (π.χ. από την πληγή του ζώου ή κατά την διαδικασία της αποκοπής της κεφαλής) και να το εσωκλείει σε νάιλον σακουλάκι, το οποίο κλείνει ερμητικά και με ασφάλεια (π.χ. σε *zipper bags*). Το εμποτισμένο διηθητικό χαρτί τοποθετείται εν συνεχεία σε φάκελο, ο οποίος κατά την αποστολή θα τοποθετείται εξωτερικά της δεύτερης συσκευασίας της κεφαλής του ζώου.

10. Το διηθητικό χαρτί πρέπει:

- α) να πληροί τις προδιαγραφές του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων του Υπ.Α.Α.Τ.,
- β) να εμποτίζεται σε όλη την επιφάνειά του επαρκώς και
- γ) να χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο για τη συλλογή δείγματος από ένα (1) και μόνο ζώο (να μη διαρείται δηλαδή για περισσότερες χρήσεις).

11. Η/Ο δειγματολήπτης κτηνίατρος δύναται να προσκομίζει πήγμα αίματος (το οποίο λαμβάνεται κατά την αποκοπή της κεφαλής της αλεπούς) ή αποξηραμένο πήγμα αίματος, εφόσον δεν είναι εφικτή η συλλογή αίματος από την καρδιά. Το αποξηραμένο πήγμα αίματος πρέπει να τοποθετείται σε αποστειρωμένο φιαλίδιο ή ουροσυλλέκτη και να αποστέλλεται στο Ε.Ε.Α.Λ. άμεσα. Αντιστοίχως, το νωπό πήγμα πρέπει να τοποθετείται σε αποστειρωμένο φιαλίδιο ή ουροσυλλέκτη, να φυλάσσεται υπό ψύξη έως την αποστολή του, η οποία πραγματοποιείται με χρήση παγοκουστών προς διασφάλιση της ψυκτικής αλυσίδας μέχρι την παράδοσή του στο Ε.Ε.Α.Λ.

12. Η σήμανση των φιαλιδίων αίματος ή ορού και των περιεκτών με το εμποτισμένο με αίμα διηθητικό χαρτί πρέπει να ταυτίζεται απόλυτα με τη σήμανση της αντίστοιχης κεφαλής που ελήφθη από το συγκεκριμένο ζώο, ώστε να διασφαλίζεται η ιχνηλασιμότητα του δείγματος.

13. Εφόσον οι περιφερειακές κτηνιατρικές αρχές έχουν την ευχέρεια αποθήκευσης των κεφαλών των θηρευμένων αλεπούδων σε ψυκτικούς θαλάμους (καταψύκτες), δύναται η αποστολή αυτών στο Ε.Ε.Α.Λ. να διενεργείται σε εβδομαδιαία βάση.

14. Σε κάθε περίπτωση, της αποστολής δειγμάτων, πρέπει να προηγείται τηλεφωνικής επικοινωνία με το Ε.Ε.Α.Λ.

15. Ζητήματα που άπτονται της λειτουργίας των συνεργείων δίωξης (αριθμός και υποστήριξη συνεργείων, ωράριο, τρόπος λειτουργίας, συντονισμός) ρυθμίζονται σε τοπικό επίπεδο από την οικεία δασική αρχή, σε συνεργασία με τον Κυνηγετικό Σύλλογο, με κριτήριο την αύξηση του αριθμού δειγμάτων

και την κατανομή τους με ομοιογενή τρόπο στη συνολική έκταση εμβολιασμού.

16. Κατά το διάστημα εκτός της κυνηγετικής περιόδου, η θανάτωση και συλλογή δειγμάτων αλεπούδων για τις ανάγκες της αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του εμβολιασμού (ενεργητική επιτήρηση), ανατίθεται κατ' αποκλειστικότητα στα ήδη συγκροτημένα συνεργεία δίωξης των δασικών υπηρεσιών σε κάθε Π.Ε. εφαρμογής του προγράμματος εμβολιασμού. Με Απόφαση της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εκδίδεται σχετική άδεια οπλοχρησίας και συλλογής των δειγμάτων, η ισχύς της οποίας περιορίζεται χρονικά και ποσοτικά βάσει του προγράμματος ενεργητικής επιτήρησης.

17. Η κατοχή άδειας θήρας σε ισχύ αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή κυνηγών και ιδιωτικών φυλάκων θήρας των Κυνηγετικών Ομοσπονδιών στη συλλογή και προσκόμιση δειγμάτων, εντός της κυνηγετικής περιόδου, ανεξαρτήτως αν ενεργούν αυτοτελώς ή ως μέλη συνεργείων δίωξης.

18. Οι κυνηγοί υποχρεούνται, αμέσως μετά τη θανάτωση των ζώων, να τα μεταφέρουν σε χώρο που ορίζεται από την τοπική κτηνιατρική αρχή. Η μεταφορά των θανατωμένων ζώων διενεργείται σε κατάλληλη συσκευασία, λαμβάνοντας τα απαραίτητα μέτρα βιοασφάλειας της υπ' αριθ. 331/10301/25.01.2013 Κ.Υ.Α. (Β' 198), όπως ισχύει. Για καλύτερη προετοιμασία, οι κυνηγοί ενημερώνουν τηλεφωνικά την τοπική κτηνιατρική υπηρεσία κατά την προηγούμενη της εξόδου ημέρα, προκειμένου να προμηθευτούν από εκεί στα απαραίτητα υλικά συσκευασίας για τα ζώα που θανατώνουν (γάντια, μάσκες, σακούλες κ.λπ.) και να λάβουν σχετικές οδηγίες για τον τρόπο συλλογής αυτών. Μετά την ολοκλήρωση της συλλογής, ειδοποιούν τηλεφωνικώς την τοπική κτηνιατρική αρχή, για την παράδοση των δειγμάτων στον/στην αρμόδια/ο κτηνίατρο.

19. Η κατά το δυνατόν ταχύτερη προσκόμιση των ζώων στις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές, κρίνεται επιβεβλημένη, ώστε οι αρμόδιοι κτηνίατροι να προβούν άμεσα στην αιμοληψία, την αποκοπή της κεφαλής, συσκευασία και την αποστολή των δειγμάτων στο Ε.Ε.Α.Λ.

20. Οι αλεπούδες που συλλέγονται, στο πλαίσιο της ενεργητικής επιτήρησης, θα πρέπει να ανήκουν στον υγιή πληθυσμό ενήλικων ζώων.

21. Κάθε θηρευμένο ζώο που συλλέγεται από τις/τους κυνηγούς συνοδεύεται υποχρεωτικά, έως την παράδοσή του στην αρμόδια τοπική κτηνιατρική υπηρεσία, από το «Έντυπο Αποστολής δειγμάτων από κυνηγούς για το πρόγραμμα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των εμβολιασμών της άγριας πανίδας έναντι του ιού της Λύσσας» (Παράρτημα Γ' της παρούσας), πλήρως συμπληρωμένο από την/τον κυνηγό. Εν συνεχεία, η αρμόδια κτηνιατρική αρχή μεριμνά για τη συμπλήρωση των υπολοίπων εντύπων και την κωδικοποίηση των δειγμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Απόφασης.

22. Οι έξοδοι των κυνηγών για τον εντοπισμό και τη συλλογή αλεπούδων πραγματοποιούνται κατόπιν συνεννόησής τους με τους Κυνηγετικούς Συλλόγους ή τις Ομοσπονδίες. Οι αρμόδιες τοπικές κτηνιατρικές υπηρεσίες παρέχουν εβδομαδιαία τηλεφωνική ενημέρωση στους εν λόγω φορείς για τον αριθμό των ζώων που έχουν ήδη προσκομιστεί. Σκοπός της ανωτέρω διαδικασίας είναι η διασφάλιση της τήρησης του προβλεπόμενου ετήσιου ορίου των τεσσάρων αλεπούδων ανά εκατό τετραγωνικά χιλιόμετρα (4 αλεπούδες/100km²/έτος), σε κάθε Π.Ε. εφαρμογής του προγράμματος εμβολιασμού.

23. Η συλλογή αίματος και κεφαλής των προσκομιζόμενων ζώων θα διενεργείται υπό αυστηρή τήρηση των απαιτούμενων μέτρων βιοασφάλειας, από το αρμόδιο κτηνιατρικό προσωπικό της κατά τόπους κτηνιατρικής υπηρεσίας.

Άρθρο 6

Λοιπές διατάξεις

Περαιτέρω ρυθμίσεις, που αφορούν στο «Πρόγραμμα Επιτήρησης και Καταπολέμησης της Λύσσας στην Ελλάδα» ισχύουν, σύμφωνα με την με αριθ. 331/10301/25.01.2013 Κ.Υ.Α. (Β' 198), όπως ισχύει.

Οι ειδικότερες λεπτομέρειες σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος εμβολιασμού των αλεπούδων, καθώς και της ενεργητικής επιτήρησης (αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του εμβολιασμού), καθορίζονται με σχετική εγκύκλιο του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων της Δ.Υ.Ζ. του Υπ.Α.Α.Τ., η οποία εκδίδεται μετά την ολοκλήρωση των σχετικών δράσεων και κοινοποιείται στους αρμόδιους φορείς..

Άρθρο 7**Διαδικασία σχετικά με τις ενισχύσεις**

Η διαδικασία σχετικά με τις ενισχύσεις για τη συλλογή δειγμάτων, στο πλαίσιο της εφαρμογής του προγράμματος, για τα έτη 2026-2027, καθορίζεται στις ετήσιες σχετικές Κ.Υ.Α των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Έγκριση προγράμματος οικονομικών αποζημιώσεων, ενισχύσεων και λειτουργικών δαπανών που προκύπτουν από την επιβολή κτηνιατρικών μέτρων εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου της χώρας (διερεύνηση, πρόληψη, επιτήρηση, έλεγχος, εκκρίωση, έκτακτες επεμβάσεις) στο πλαίσιο εφαρμογής των ισχυουσών ειδικών κτηνιατρικών διατάξεων».

Άρθρο 8**Έναρξη προγράμματος εμβολιασμού**

Ο δια του στόματος αντιλυσσικός εμβολιασμός των ζώων της άγριας πανίδας (κόκκινων αλεπούδων) με την από αέρος ρίψη εμβολίων-δολωμάτων, για τα έτη 2026 και 2027, διενεργείται κατά την εαρινή και φθινοπωρινή περίοδο, με ημερομηνίες έναρξης εντός των μηνών Απριλίου και Οκτωβρίου, αντίστοιχα. Η έναρξη της ενεργητικής επιτήρησης (αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εμβολιασμών) ανά Π.Ε. καθορίζεται για κάθε εκστρατεία των ετών 2026-2027, με εγκύκλιο του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων της Δ.Υ.Ζ. του Υπ.Α.Α.Τ.

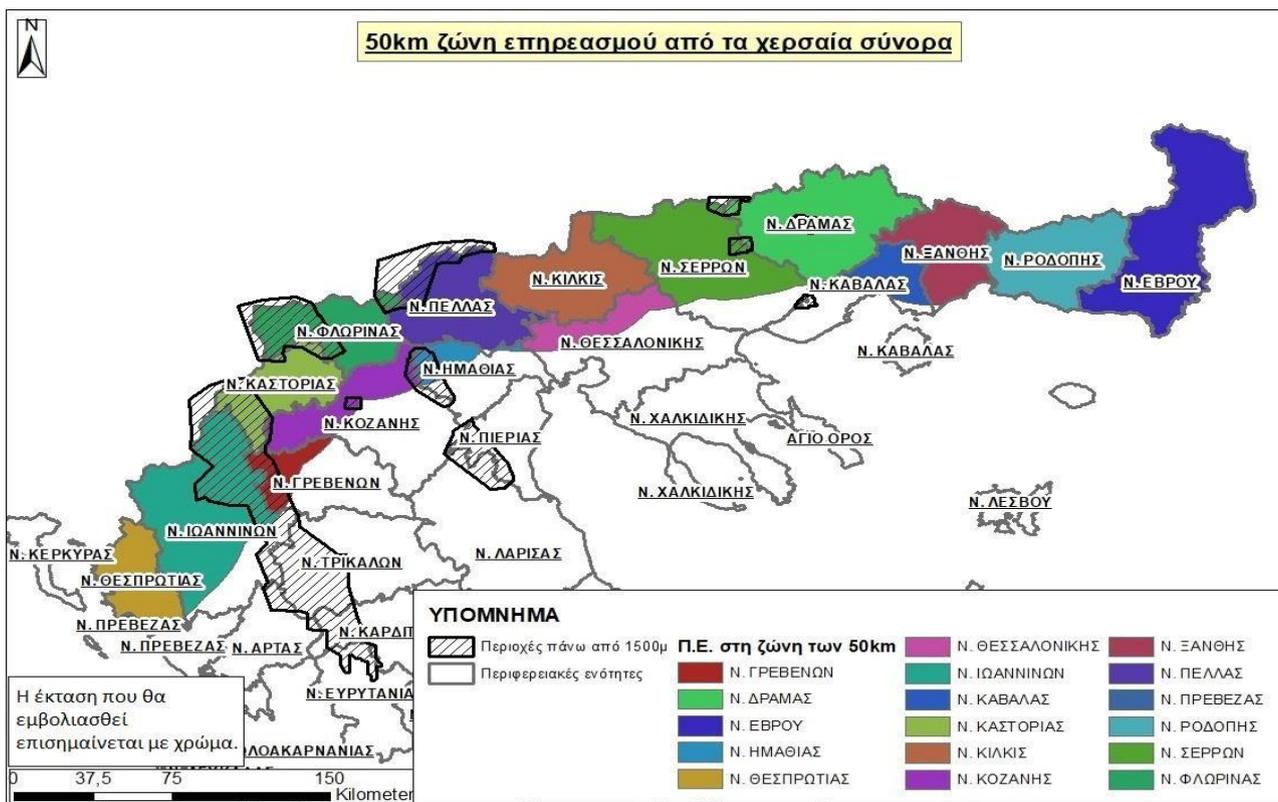
**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

α/α	Περιφερειακή Ενότητα
1	Έβρου (πλην Σαμοθράκης)
2	Ροδόπης
3	Ξάνθης
4	Δράμας
5	Καβάλας (τμήμα)
6	Σερρών (τμήμα)
7	Κιλκίς
8	Θεσσαλονίκης (τμήμα)
9	Πέλλας
10	Ημαθίας (τμήμα)
11	Φλώρινας
12	Καστοριάς
13	Κοζάνης (τμήμα)
14	Γρεβενών (τμήμα)
15	Ιωαννίνων (τμήμα)
16	Θεσπρωτίας
17	Πρέβεζας (τμήμα)

Πίνακας 1. Πίνακας με τις περιοχές διενέργειας εμβολιασμού για τα έτη 2026-2027.



Χάρτης 1. Χάρτης εμβολιαστικής κάλυψης εμβολιαστικών εκστρατειών για τη λύσσα των ετών 2026-2027.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ

Ταχ. Δ/ση:
Ταχ. Κωδ.:
Πληροφορίες:
Τηλέφωνο:
Δ/ση Ηλ. Ταχ.:

Ημερομηνία:

Αρ. Πρωτ.:

Προς: Τμήμα Μοριακής Διαγνωστικής,
Αφθώδη Πυρετού, Ιολογικών,
Ρικετσιακών και Εξωτικών
Νοσημάτων, Διεύθυνση
Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών,
Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής,
ΥπΑΑΤ

Κοιν:

Θέμα: Αποστολή δειγμάτων στο πλαίσιο της αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας αντιλυσσικών εμβολιασμών (ενεργητικής επιτήρησης) των κόκκινων αλεπούδων ζώων έναντι του ιού της λύσσας.

Φύλο ζώου:	<input type="checkbox"/> Αρσενικό	<input type="checkbox"/> Θηλυκό
Τοποθεσία θανάτωσης:		
Ημερομηνία θανάτωσης:		
Στοιχεία ατόμου που θανάτωσε το ζώο (Όνοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνα επικοινωνίας):		
Είδος δείγματος:	<input type="checkbox"/> Κεφάλι <input type="checkbox"/> Ολόκληρο ζώο <input type="checkbox"/> Αίμα σε φιαλίδιο χωρίς αντιπηκτικό <input type="checkbox"/> Ορός αίματος <input type="checkbox"/> Αίμα σε διηθητικό χαρτί	
Ημερομηνία συλλογής δείγματος:		
Κωδικός δείγματος:		
Τοποθεσία συλλογής δείγματος:		
Ημερομηνία αποστολής δειγμάτων στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη λύσσα στα ζώα:	Κεφαλής: Ζώου: Αίματος: Αίματος σε διηθητικό χαρτί: Ορού:	
Μέσο μεταφοράς:		
Βοήθησαν άλλα άτομα στην περισυλλογή του δείγματος;	<input type="checkbox"/> Ναι	<input type="checkbox"/> Όχι
Στοιχεία ατόμου/ων που συμμετείχαν στην περισυλλογή του δείγματος (Όνοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνα επικοινωνίας):		
Στοιχεία δειγματολήπτη/τριας (Όνοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνα επικοινωνίας):		
	<i>Σφραγίδα-Υπογραφή</i>	



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗΣ,
ΑΦΘΩΔΗ ΠΥΡΕΤΟΥ, ΙΟΛΟΓΙΚΩΝ, ΡΙΚΕΤΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΞΩΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση:

Ταχ. Κωδ.:

Πληροφορίες:

Τηλέφωνο:

Δ/ση Ηλ. Ταχ.:

Ημερομηνία:

Αρ. Πρωτ.:

Προς:

Κοιν:

Θέμα: Αποστολή εργαστηριακών αποτελεσμάτων για τη λύσσα στο πλαίσιο του προγράμματος ενεργητικής επιτήρησης (αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας αντιλυσσικών εμβολιασμών).

Κωδικός δείγματος:	
Ημερομηνία θανάτωσης ζώου:	
Είδος δείγματος:	<input type="checkbox"/> Κεφάλι <input type="checkbox"/> Ολόκληρο ζώο <input type="checkbox"/> Αίμα σε φιαλίδιο χωρίς αντιπηκτικό <input type="checkbox"/> Ορός αίματος <input type="checkbox"/> Αίμα σε διηθητικό χαρτί
Κατάσταση δειγμάτων:	
Αριθμός βιβλίου Εργαστηρίου:	
Ημερομηνία παραλαβής δείγματος:	
Μέθοδος αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του από του στόματος εμβολιασμού:	<input type="checkbox"/> ELISA <input type="checkbox"/> Έλεγχος τετρακυκλίνης <ul style="list-style-type: none"> <input type="checkbox"/> Εκτίμηση ηλικίας του ζώου <input type="checkbox"/> FAT <input type="checkbox"/> Διαφοροποίηση εμβολιακού στελέχους από άγριο στέλεχος
Ημερομηνία και αποτέλεσμα διενέργειας της ELISA:	<input type="checkbox"/> Θετικό <input type="checkbox"/> Αρνητικό
Ημερομηνία και αποτέλεσμα διενέργειας ελέγχου τετρακυκλίνης:	<input type="checkbox"/> Θετικό <input type="checkbox"/> Αρνητικό
Εκτίμηση χρόνου πρόσληψης του δολώματος (έτος εμβολιαστικής καμπάνιας):	
Εκτίμηση ηλικίας του ζώου:	
Παρατηρήσεις:	
Ονοματεπώνυμο υπευθύνου εξέτασης:	
	<i>Σφραγίδα-Υπογραφή</i>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Έντυπο αποστολής δειγμάτων από κυνηγούς/φύλακες θήρας για το πρόγραμμα ενεργητικής επιτήρησης της λύσσας (αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας αντιλυσσικών εμβολιασμών)

Φύλο ζώου:	<input type="checkbox"/> Αρσενικό	<input type="checkbox"/> Θηλυκό
Κατάσταση που βρέθηκε το ζώο:		
Τοποθεσία θανάτωσης:		
Ημερομηνία θανάτωσης:		
Είδος δείγματος:	<input type="checkbox"/> Ολόκληρο ζώο	<input type="checkbox"/> Άλλο
Ημερομηνία συλλογής δείγματος:		
Κωδικός δείγματος: (Συμπληρώνεται από την τοπική κτηνιατρική αρχή)		
Τοποθεσία συλλογής δείγματος/ Γεωγραφικές συντεταγμένες σημείου συλλογής:		
Μέσο μεταφοράς:		
Βοήθησαν άλλα άτομα στην περισυλλογή του δείγματος;	<input type="checkbox"/> Ναι	<input type="checkbox"/> Όχι
Στοιχεία ατόμου/ων που συμμετείχαν στην περισυλλογή του δείγματος (Όνοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνα επικοινωνίας):		
Στοιχεία ιδιωτικού φύλακα θήρας ή κυνηγού που θανάτωσε το ζώο (Όνοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνα επικοινωνίας):		
	Υπογραφή	

Πίνακας Διανομής

Αποδέκτες προς ενέργεια

1. Περιφέρειες της Χώρας, Γενικές Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, Διευθύνσεις Κτηνιατρικής αυτών - Έδρες τους
2. Περιφερικές Ενότητες της χώρας, Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Τμήματα Κτηνιατρικής αυτών - Έδρες τους
3. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Διεύθυνση Διαχείρισης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος (με την παράκληση να ενημερωθούν οι Δασικές Υπηρεσίες)
4. Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας, Διεύθυνση Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης για Λοιμώδη Νοσήματα, Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων
5. Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος (με την παράκληση να ειδοποιηθούν τα μέλη σας)
6. Ε΄ Κυνηγετική Ομοσπονδία Ηπείρου (με την παράκληση να ειδοποιηθούν τα μέλη σας)
7. ΣΤ΄ Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας Θράκης (με την παράκληση να ειδοποιηθούν τα μέλη σας)
8. Υπ.Α.Α.Τ., Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης, Τμήμα Τοπογραφικής
9. Υπουργείο Υγείας, Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Ποιότητας Ζωής, Διεύθυνση Δημόσιας Υγιεινής
10. Γενικό Επιτελείο Στρατού, Διεύθυνση Υγειονομικού
11. Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας, Διεύθυνση Υγειονομικού

Κοινοποίηση

1. Πανελλήνιος Κτηνιατρικός Σύλλογος
2. Ελληνική Κτηνιατρική Εταιρεία
3. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Κτηνιατρικής
4. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Κτηνιατρικής

Εσωτερική διανομή

1. Γραφείο Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
2. Γραφείο Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέως Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
4. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπ.Α.Α.Τ.
5. Υπ.Α.Α.Τ., Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής, Διεύθυνση Υγείας των Ζώων
6. Υπ.Α.Α.Τ., Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής, Διεύθυνση Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών, Τμήμα Προστασίας Παραγωγικών Ζώων και Ζώων Εργαστηρίων
7. Υπ.Α.Α.Τ., Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής, Διεύθυνση Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας
8. Υπ.Α.Α.Τ., Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής, Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών, Τμήμα Μοριακής Διαγνωστικής, Αφθώδη Πυρετού, Ιολογικών, Ρικετσιακών και Εξωτικών Νοσημάτων (Ε.Ε.Α.Λ.)